

Sameiet Bleik Utmarksfellesskap v/ Enok Olsen
Gårdsveien 39
8481 BLEIK

Saksb.: Lars Sæter
e-post: fmnolsa@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 51
Vår ref: 2016/2330
Deres ref:
Vår dato: 07.10.2016
Deres dato: 21.09.2016
Arkivkode: 443.1

Tillatelse til stamfiske etter laks og utsetting av laksyngel i Bleiksvassdraget, Andøy

Vedtak 1 - stamfiske

Sameiet Bleik Utmarksfellesskap v/ Enok Olsen har med hjemmel i lov av 15. mai 1992 om laksefisk og innlandsfisk m.v., § 13, fått tillatelse til uttak av inntil 30 stamfisk av laks i Bleiksvassdraget per år i perioden 2016 - 2019. Ved stryking skal det benyttes en hannfisk per hunnfisk.

Vedtak 2 - utsetting

Med hjemmel i forskrift av 11. november 1993 om utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer, § 2, gir Fylkesmannen i Nordland med dette Sameiet Bleik Utmarksfellesskap v/ Enok Olsen tillatelse til utsetting av inntil 30 000 ufora plommesekkynge av laks av stedegen stamme i Bleiksvassdraget per år. Tillatelsen gjelder for perioden 2017 - 2020.

Tillatelsen gjelder for følgende:

Vatn/elv/sjø: **Bleiksvassdraget**

Kommune: **Andøy**

Arbeidets formål: **Årlig fangst av stamlaks i Bleiksvatnet (Storvatnet) og Holmevatnet for stryking og innlegging av rogn i klekkeriet på Bleik (regnr NA 701). Utsetting av ufora plommesekkynge i strandsonen i de samme innsjøene i mai året etter.**

Fiskeredskap: **Garn**

Tidsavgrensning: **Driftsplanperioden 2016 - 2020**

Tillatelsen gjelder på følgende vilkår:

1. Før stamfiske starter må Mattilsynet ha gitt tillatelse i henhold til aktuelle bestemmelser i Matloven. Helse-/sykdomskontroll av klekkeri og utsettingsmateriale skal ellers

gjennomføres i henhold til gjeldende bestemmelser i Matloven med tilhørende forskrifter, se spesielt forskrift av 17. juni 2008 om drift av akvakulturanlegg. Informasjon finnes på Mattilsynets hjemmesider www.mattilsynet.no

2. Før redskap brukes i nytt vassdrag skal det være tørt. Er redskapet brukt i vassdrag hvor det er påvist eller er mistanke om meldepliktig sykdom skal det være desinfisert.
3. For å unngå skader og dødelighet må stamfisken behandles så skånsomt som mulig både under fangst og oppbevaring. Det betyr at garna må røktes kontinuerlig og at fisk som ikke sitter løst må klippes ut av garnmaskene. Det vises ellers til tidligere oversendt brosjyre «Gi laksen en sjanse» og til informasjon om skånsom behandling av laks på Norske Lakseelvers nettsider <http://lakseelver.no/news-2015/en-dod-laks-gyter-ikke>
4. «Sikker» oppdrettslaks og eventuell regnbueørret eller andre fremmede fiskeslag (eks. pukkellaks) skal avlives etter hvert som den fanges. Fisk som avlives og fisk som dør på grunn av mekaniske skader skal disponeres til inntekt for kultiveringsvirksomheten og driftsplanarbeidet i Bleiksvassdraget.
5. Det skal tas skjellprøver av all laks, regnbueørret og pukkellaks som fanges. Kun laks som etter skjellanalyse og gentesting vurderes som vill skal benyttes som stamfisk. Til hjelp for å skille aktuelle "fiskearter" viser vi til tidligere tilsendt plansje med fargebilder av villaks, oppdrettslaks m.m. Husk at fangstredskap og fangststed i vassdraget skal noteres på skjellkonvolutten. Det er også svært viktig av fiskens lengde blir målt. Skjellprøver på levende fisk tas ved at 4-5 skjell nappes ut med en smal tang. På baksiden av skjellkonvolutten er det vist hvor på fisken skjellene skal tas. Nøyaktig utfylte skjellkonvolutter sendes fortløpende til Veterinærinstituttet Trondheim, Postboks 5695 Sluppen, 7485 Trondheim. Skjellkonvolutter og aktuell informasjon vil bli oversendt fra Veterinærinstituttet før stamfiske starter.
6. Rapport fra stamfiske med resultater fra skjellanalysene sendes Fylkesmannen i Nordland, Miljøvernavdelingen, Postboks 1405, 8002 Bodø innen 1. november hvert år.
7. Miljøvernavdelingen skal varsles minst en uke før utsetting skjer for å ha mulighet til å kontrollere utsettingsmaterialet og at øvrige vilkår for utsettingen er oppfylt.
8. For å kunne kontrollere effekten av utsettingene skal fisken merkes ved fettfinneklipping eller ved andre tilfredsstillende metoder før den settes ut.

Søknad og bakgrunn

Fylkesmannen viser til søknad av 21.09.2016 fra Sameiet Bleik Utmarksfellesskap om tillatelse til stamfiske og utsetting av laksyngel i Bleiksvassdraget. Søknaden er vedlagt en enkel driftsplan for perioden 2016 - 2020. Vi viser også til telefonsamtale med Enok Olsen den 07.10.2016.

Vi viser videre til forrige stamfisketillatelse og utsettingstillatelse som ble gitt for henholdsvis periodene 2011 - 2013 og 2012 - 2014 og til vårt brev av 29.03.2016 der vi blant annet skrev følgende: «De nye retningslinjene for utsetting av anadrome laksefisk setter nå krav om opphavskontroll av stamfisken for å unngå bruk av rømt oppdrettslaks eller avkom av rømt oppdrettslaks i kultiveringsarbeidet. I praksis betyr dette at det må tas skjellprøver av stamfisken som sendes inn til Veterinærinstituttet for analyse og videre gentesting. Dette må gjøres i god tid før stryking».

Lovgrunnlaget for avgjørelsen

Ved kongelig resolusjon av 27. november 1992 ble Fylkesmannsombetet delegert myndighet etter § 13 i lov av 15. mai 1992 om laksefisk og innlandsfisk m.v. I medhold av denne

paragrafen kan fylkesmannen "uten hensyn til den enkelte grunneier eller rettighetshaver, eller til bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, gi tillatelse til å fange stamfisk og settefisk og til vitenskapelige undersøkelser eller praktiske forsøk og fiskekulturtiltak. Før fangst eller arbeid igangsettes, skal grunneiere og fiskeberettigete varsles."

Miljøverndepartementet vedtok 11. november 1993 forskrift om utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer. Forskriften ble sist endret 19.06.2015. I § 2 første ledd slås det fast at det uten særskilt tillatelse er forbudt å sette ut fisk eller andre ferskvannsorganismer for kultiveringsformål. I § 2 andre ledd presiseres det at det kan gis tillatelse dersom det benyttes stedegen stamme.

Fylkesmannen kan i medhold av § 2 tredje ledd gi tillatelse til utsetting av anadrome laksefisk i ferskvann, og av innlandsfisk og andre ferskvannsorganismer som ikke blir forvaltet av fylkeskommunen.

I § 5 slås det fast at det i utsettingstillatelsen skal settes vilkår om: Stamme som skal benyttes, produksjonssted for utsettingsmateriale, utsettingsmaterialets opprinnelse og kvalitet, antall individer, utsettingssted og -tid og plikt til varsling før utsetting for kontroll av utsettingen. I tillegg kan det settes andre vilkår.

I 2014 utarbeidet Miljødirektoratet nye retningslinjer for utsetting av anadrom fisk, se Veileder M186-2014 <http://www.miljodirektoratet.no/Documents/publikasjoner/M186/M186.pdf>.

I retningslinjenes kap. 2.2 (Krav til virksomheten) står blant annet følgende: "Utsetting av fisk skal ikke være kompensasjon for at forholdene ikke har blitt lagt til rette for naturlig produksjon, eller for at fangsttrykket er for stort. Arbeid med å fjerne negativ påvirkning skal prioriteres, dernest tiltak for å motvirke effekten av påvirkningsfaktoren». Det stilles også krav til at utsetting skal skje i henhold til en kultiveringsplan for vassdraget som skal utarbeides av tiltakshaver og godkjennes av Fylkesmannen. Planen skal oppdateres etter behov og seinest hvert femte år. For å unngå bruk av rømt oppdrettslaks som stamfisk settes det krav om opphavskontroll av stamfisken.

Vedtaket er også vurdert i forhold til prinsippene i lov av 20. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold.

Begrunnelse

Forholdene i Bleikvassdraget er spesielle. Utløpselva fra Storvatnet (Bleiksvatnet) gikk opprinnelig gjennom landsbyen Bleik. I følge driftsplanen for Bleikvassdraget ble det omkring 1975/76 anlagt ei ny utløpselv fra Bleiksvatnet, som munner ut ca. 1 km vest for Bleik. Etter etableringen av den nye elva ble det satt ut laksengel. Den første lakserogna skal ha blitt hentet fra Bergen. Deretter ble stamfisken fanget i nabovassdraget, Toftenelva på Andenes. Fra ca. 1980 er det brukt stamfisk fra Bleikvassdraget.

I 1997 gjennomførte Vesterålen Regionråd ved Morten Halvorsen en bonitering av elvestrekningene og i et prøvegarnfiske i Storvatnet (Halvorsen 1997). På grunnlag av boniteringen kom Halvorsen fram til et elveareal på 2000 m x 1,5 m som gir et areal på 3000 m². Ved bruk av et produksjonstall på 5-6 smolt/100 m² gir dette en totalproduksjon på 150-180 smolt per år. Med en forventet tilbakevandring på 10 %, gir dette kun 15-18 voksne laks tilbake til elva hvert år. For å kunne opprettholde en levedyktig og høstbar laksebestand

i vassdraget med grunnlag for en fangst på opptil ca. 100 laks per år forutsettes det trolig at de årlige utsettingene av laksyngel i strandsonen i Bleiksvatnet og Holmevatnet blir videreført.

På bakgrunn av de spesielle forholdene i Bleiksvassdraget og for å kunne opprettholde en høstbar laksebestand og et attraktivt fiske gir vi med dette tillatelse til en videreføring av stamfiske og utsetting av laksyngel for driftsplanperioden 2016-2020.

Vi forutsetter at yngelen merkes ved fettfinneklipping eller ved andre tilfredsstillende metoder før den settes ut (se vilkår 8), slik at det blir mulig å kontrollere innslaget av naturlig produsert laks ved overvåking i forbindelse med seinere sportsfiske, stamfiske, prøvefiske eller oppgangsregistrering.

I følge driftsplanen kan vannføringen/vannstanden i elva fra Bleiksvatnet i tørre perioder være svært lav, og det er derfor et lokalt ønske om å bygge terskler for å heve vannstanden på enkelte områder. Fylkesmannen ser positivt på en utredning av mulige biotoptiltak for å kunne øke den naturlige produksjonen. Her er det viktig at konsulenter med tilstrekkelig fiskebiologisk kompetanse blir engasjert og at det eventuelt blir utarbeidet en biotoptiltaksplan som sendes til fylkesmannen for vurdering og godkjenning før tiltak blir gjennomført.

Prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet. Etter fylkesmannens vurdering vil den aktuelle kultiveringsaktiviteten under forutsetning av at vilkårene i tillatelsen blir fulgt (se foran), i liten grad kunne medføre skade på naturmangfoldet. Vi ser derfor ikke behov for å sette ytterligere vilkår knyttet til naturmangfoldloven §§ 10-12.

Saksopplysninger

Denne tillatelsen blir ikke kunngjort utover utsendelse til adressater på kopilisten.

Tillatelsen kan påklages til overordnet forvaltningsmyndighet (Miljødirektoratet) i henhold til forvaltningslovens kapittel VI av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. Eventuell klage skal angi det vedtak som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, miljøvernavdelingen, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Lars Sæter
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Mattilsynet Region Nord
Veterinærinstituttet v/ Bjørn Florø-Larsen
Andøy kommune
Statens naturoppsyn Nordland v/ Geir Håkon Olsen
Miljødirektoratet v/ Anne Kristin Jøranlid
Midtre Hålogaland politidistrikt